

maa vige for Samfundsinteresserne, Enkeltpersonerne maa vige for Helheden. Jeg har ganske vist set en statsvidenskabelig Doktor bestride Lovforslaget Lovlighed under Henvisning til Grundlovens § 82, men denne Bestridelse har ikke imponeret mig. Det er jo kendt fra al Retspraksis, at selv en Rovmorder faar beskikket en Defensor, hvis Opgave det er at fremstille Forbyderen saa ren, som det overhovedet lader sig gøre, og det er derfor aldeles ikke imponerende, at der ogsaa melder sig en og anden, der overfor den foreliggende Sag søger at hævde Synspunkter, som strider mod almindelig menneskelig Opfattelse. For den almindelige Betragtning er Lovforslaget sikkert uangribeligt, og det er en Selvfølge, at det ogsaa er juridisk forsvarligt, naar det overhovedet foreligger her. Jeg forstaar ikke en saadan Tvivl, thi ved Loven af 7. August 1914 er der givet fornøden Hjemmel til at foretage en saakaldt Prisregulering, og Lovgivningen kan selvfølgelig udskrive de nødvendige Bidrag hertil fra de Kilder, som findes i Samfundet og anses for egnede dertil. Skibsarten har nu en Gang paa Grund af de ekstraordinære Forhold, der er indtraadt, et Udbytte, som gør den egnet til at bære visse Byrder i Samfundets Tjeneste. Man er ellers i det nuværende Samfund ingenlunde bange for at lægge Byrder paa Samfundets Medlemmer, ofte langt udover deres Evner. Mod Sædvane er vi i disse Tider kommet ind paa en mere retfærdig Fordelingsmaade af Byrderne, end vi har været vant til.

Der er naturligvis ingen som helst Anledning til at bebrejde Rederierne, at de udnytter Verdensmarkedets Chancer. Vi lever nu en Gang i Kapitalismens og i Erikkonkurrencens Samfund. Og det er sikkert ogsaa rigtigt, at der nu og da har været Tider, hvor Skibsarten ikke gav saa rigt Udbytte. I alt Fald naar man studerer Kurslister, synes dette deraf at fremgaa, men det hænder, naar man gaar dybere til Bunds i Sagerne, at man ser, at det ikke netop er daarlige Tider og daarlige Indtægter, der er Grunden til de lave Kurser og de lave Dividender; det kan sommetider være andre Forhold, f. Eks. den megen Overkapitalisering, hvad aldeles ikke betyder, at Driften i og for

sig giver et daarligt Udbytte. Men, som sagt, jeg anser det ikke for rimeligt at bebrejde Folk, der lever i det bestaaende Samfund, at de har indordnet sig under det bestaaende Samfunds mærkværdige Urimeligheder. Der er ingen som helst Grund til at bebrejde dem, at de udnytter Chancer, som nu en Gang er for Haanden, men paa den anden Side forekommer det mig unægtelig, at der heller ikke er Anledning til at jamre og protestere, fordi Samfundets store Medlemsstab ønsker at tage fra dem, der har de rige Indkomster, og ved Hjælp deraf give Bidrag til Lettelse for andre Dele af Samfundet. Dampskibsselskaberne har faaet rige Chancer paa Grund af særlige Forhold.

Det er ikke Redernes særlige Dygtighed og endnu mindre Aktionærernes eller Spillernes Dygtighed, der giver den store Gevinst, det er simpelthen Krigen, den ekstraordinære Tilstand ude i Verden, der giver de gode Chancer. Det er den Tilstand, som pludselig har udelukket tysk og østerrigsk Tonnage fra Konkurrencen, Lukningen af de kortere Handelsveje til Fordel for de længere og andet lignende, som har bragt Verdensmarkedets Priser i Vejret og skabt Dyrtid og Nød for nogle Samfundsmedlemmer og Rigdom for andre. Det er ikke paa Grund af Udygtighed, at en Familiefader ikke kan skaffe tilstrækkelige Fødemidler til de høje Priser, og det er ikke paa Grund af Dygtighed, at Dampskibsaktionærerne faar 50 pCt. i Udbytte. Jeg ved ogsaa, at Erkendelsen af disse Betragtningers Rigtighed findes selv indenfor Dampskibsredernes Kreds, men den er ikke der meget udbredt. Jeg ved, at der er Folk, der havde ønsket, at Rederierne havde tilbuddet en Ordning ved Bidrag til Samfundsfunktioner af den rige Fortjeneste, som Selskaberne har opnaaet, men disse Røster om en frivillig Ordning er ikke blevet hørt, og det viser altsaa, at den Forstaaelse, som man maaske kunde have haft Grund til at vente i disse Kredse, alligevel ikke er til Stede.

Vi ser nu en Virksomhed, som i Virkeligheden har en paa Grund af Forholdene monopoliseret Stilling, forøge de Afgifter, som Befolkningen skal betale for visse Tjenester. Maaned for Maaned og Dag for Dag stiger de Afgifter, som Rederierne